

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
ГЛАВА ПЪРВА.....	4
<i>ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ</i>	4
ГЛАВА ВТОРА	8
<i>ЦЕННОСТИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ</i>	8
ГЛАВА ТРЕТА.....	10
<i>МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ</i>	10
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА.....	13
<i>МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА ДИРЕКТОРА И РЪКОВОДНИЯ ЕКИП</i>	13
ГЛАВА ПЕТА.....	14
<i>МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ</i>	14
ГЛАВА ШЕСТА.....	15
<i>МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ</i>	15
ГЛАВА СЕДМА.....	17
<i>МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА РОДИТЕЛИТЕ</i>	17
ГЛАВА ОСМА	18
<i>ЕТИЧНИ НОРМИ В УЧЕНИЧЕСКОТО ОБЩЕЖИТИЕ</i>	18
ГЛАВА ДЕВЕТА.....	19
<i>ЕТИЧНИ НОРМИ В ДУАЛНАТА СИСТЕМА НА ОБУЧЕНИЕ, ПРОИЗВОДСТВЕНАТА ПРАКТИКА И МОБИЛНОСТИТЕ</i>	19
ГЛАВА ДЕСЕТА.....	21
<i>ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ, КОМУНИКАЦИЯ И ОТГОВОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЦИФРОВИ ТЕХНОЛОГИИ</i>	21
ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА.....	22
<i>КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ, ПОДАРЪЦИ И АНТИКОРУПЦИОННИ ПРАВИЛА</i>	22
ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА.....	23
<i>КОМИСИЯ ПО ЕТИКА</i>	23
ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА	25
<i>РЕД ЗА ПОДАВАНЕ И РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СИГНАЛИ</i>	25
ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА	28
<i>ПОСЛЕДИЦИ ОТ НАРУШЕНИЯ И СЪОТНОШЕНИЕ С ОТГОВОРНОСТТА ПО ЗАКОН</i>	28
ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА	29
<i>ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ, ОБУЧЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И АКТУАЛИЗАЦИЯ</i>	29
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	30

ПРИЛОЖЕНИЯ.....	31
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ И ПРИЕМАНЕ	32
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ	33
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ	34
ФОРМУЛЯР ЗА СИГНАЛ ДО КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА.....	35
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПОВЕРИТЕЛНОСТ И ЛИПСА НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ.....	36
ПРОТОКОЛ ОТ ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА	37
УВЕДОМЛЕНИЕ ДО ПОДАТЕЛЯ ЗА ПОСТАНОВЕНОТО РЕШЕНИЕ.....	38
ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА – СТРУКТУРА И ИНДИКАТОРИ.....	39
ЕТИЧНИЯТ КОДЕКС – НАКРАТКО.....	Грешка! Показалецът не е дефиниран.
РЕГИСТЪР НА СИГНАЛИТЕ ДО КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА	40

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I. Правно основание и предмет

Чл. 1. (1) Настоящият Етичен кодекс на училищната общност (Кодексът) е разработен и приет на основание чл. 175, ал. 1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование.

(2) При разработването на Кодекса са взети предвид изискванията и стандартите, произтичащи от:

1. Конвенцията на ООН за правата на детето и Хартата на основните права на Европейския съюз;
2. Конституцията на Република България и Закона за защита от дискриминация;
3. Закона за предучилищното и училищното образование и подзаконовите актове по прилагането му;
4. Закона за професионалното образование и обучение – по отношение на дуалната система на обучение и практическото обучение в реална работна среда;
5. Закона за закрила на детето и Правилника за прилагането му;
6. Наредбата за приобщаващото образование, включително Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование;
7. Наредба № 15 от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, и утвърдените с нея професионални профили;
8. Наредба № 13 от 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
9. Етичния кодекс на работещите с деца, приет от Държавната агенция за закрила на детето и националните организации за защита правата на децата;
10. Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните) и Закона за защита на личните данни;
11. Кодекса на труда и Закона за здравословни и безопасни условия на труд;
12. Закона за противодействие на корупцията и Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения – доколкото са приложими към конкретния случай.

(3) Кодексът съдържа съвкупност от доброволно поети морални ангажменти и професионални стандарти за поведение, които надграждат, но не заместват задълженията, произтичащи от закона, от Правилника за дейността на училището, от Правилника за вътрешния трудов ред и от индивидуалните трудови договори.

Чл. 2. Кодексът има за цел:

1. да утвърди основните ценности, принципи и норми на поведение, които всички членове на училищната общност приемат като задължителни за себе си;
2. да осигури среда на доверие, физическа и психологическа безопасност, в която ученикът се развива пълноценно и без страх;

3. да гарантира зачитане на човешкото достойнство, равнопоставеността и недопускане на дискриминация, тормоз и насилие във всичките им форми;

4. да утвърди високи стандарти на професионална почтеност, обективност и безпристрастност в преподаването, оценяването и управлението;

5. да отчете спецификата на професионалното образование по химични и хранително-вкусови технологии – работа в лабораторна и производствена среда, обучение в реална работна среда и отговорност към здравето и безопасността;

6. да установи ясен, достъпен и защитен ред за подаване и разглеждане на сигнали за неетично поведение;

7. да укрепи доверието на родителите, работодателите-партньори и обществеността в институцията и да съхрани нейния авторитет.

Раздел II. Обхват

Чл. 3. (1) Кодексът се прилага по отношение на всички членове на училищната общност на ПГХ и ХВТ „Д. И. Менделеев“ – Варна, а именно:

1. учениците, обучаващи се във всички форми на обучение, включително в дуална система на обучение и в самостоятелна форма;

2. директора, заместник-директорите и другите членове на ръководния екип;

3. учителите, включително учителите по професионална подготовка

4. другите педагогически специалисти – педагогически съветник, психолог, възпитателите в общежитието, ресурсните учители;

5. непедагогическия персонал – административен, счетоводен, технически и помощен персонал, лаборанти, домакини, персонал на общежитието

6. родителите, настойниците и другите лица, които полагат грижи за ученик;

7. членовете на обществения съвет

(2) Кодексът се прилага и по отношение на външни за институцията лица, доколкото те участват в образователния процес или в дейности, организирани от училището, а именно:

1. работодателите-партньори, наставниците и определените от тях лица, при провеждане на обучение чрез работа (дуална система) и на производствена практика;

2. ръководителите на практика и представителите на приемащи организации по национални и европейски програми и проекти;

3. лекторите, гост-преподавателите, доброволците и представителите на партньорски организации;

4. доставчиците на услуги, които извършват дейност на територията на училището и на общежитието в присъствие на ученици.

(3) По отношение на лицата по ал. 2 Кодексът се прилага чрез изрично препращане в договора за партньорство, в договора за обучение чрез работа или в договора за провеждане на практическо обучение, както и чрез декларация по образец – Приложение № 3.

Чл. 4. (1) Кодексът се прилага във всички пространства и ситуации, свързани с дейността на училището:

1. в сградата, двора, лабораториите, работилниците, физкултурния салон

2. в общежитието на гимназията – денонощно, включително в почивните дни за настанените ученици;

3. на работните места на работодателите-партньори при провеждане на практическо обучение;

4. при организирани извънучилищни дейности – екскурзии, състезания, олимпиади, конкурси, мобилности по програма „Еразъм+“, ученически практики;

5. в електронна среда – в платформите за обучение, в електронния дневник, в служебната електронна поща, в официалните канали и групи на училището и на класовете, както и при публични изявления в социалните мрежи, когато те засягат училището или неговите членове.

(2) Прилагането на Кодекса в електронна среда и извън територията на училището не ограничава правото на личен живот и на свободно изразяване на мнение. То обхваща само поведение, което засяга друг член на училищната общност или уронва престижа на институцията.

Раздел III. Определения

Чл. 5. По смисъла на Кодекса:

1. „Училищна общност“ са всички лица по чл. 3, ал. 1, обединени от общата цел на образователния процес.

2. „Висш интерес на детето“ е преценката по § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на Закона за закрила на детето, съобразена с желанията и чувствата на ученика, неговите физически, психически и емоционални потребности, възраст, пол, минало и последиците от предприемане или не предприемане на действие.

3. „Тормоз“ е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, който се извършва целенасочено и системно спрямо лице, което не може да се защити, и включва и упражняването му чрез средствата на информационните и комуникационните технологии (кибертормоз).

4. „Насилие“ е всеки акт, извършен срещу лице, който причинява или може да причини вреда на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално или социално развитие.

5. „Дискриминация“ е всяко пряко или непряко неблагоприятно третиране на основата на пол, раса, народност, етническа принадлежност, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или всякакви други признаци.

6. „Конфликт на интереси“ е налице, когато член на училищната общност има частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на неговите правомощия или задължения.

7. „Частен интерес“ е всеки материален или нематериален интерес за лицето, за свързани с него лица или за трети лица.

8. „Сигнал“ е писмено или устно съобщение до Комисията по етика за поведение, което се твърди, че противоречи на Кодекса.

9. „Подател на сигнал“ е лице от кръга по Глава тринадесета, което е подало сигнал добросъвестно, при наличие на обосновано предположение за нарушение.

10. „Репресивно действие“ е всяко неблагоприятно действие или бездействие спрямо подателя на сигнал, спрямо засегнатото лице или спрямо свидетел, което е предизвикано от подаването на сигнала.

11. „Наставник“ е лицето по чл. 17а от Закона за професионалното образование и обучение, определено от работодателя-партньор да ръководи практическото обучение на ученик в реална работна среда.

Раздел IV. Съотношение с други вътрешни актове

Чл. 6. (1) Кодексът е неразделна част от системата от вътрешни актове на училището и се прилага съвместно с Правилника за дейността на училището, Правилника за вътрешния трудов ред, Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд, Правилника за дейността на общежитието, Механизма за противодействие на тормоза и насилието, вътрешните правила за защита на личните данни и вътрешните правила за подаване и разглеждане на сигнали.

(2) При противоречие между разпоредба на Кодекса и разпоредба на нормативен акт се прилага нормативният акт.

(3) Кодексът не създава самостоятелни дисциплинарни нарушения или санкции извън предвидените в закона и не заменя реда за дисциплинарна отговорност по Кодекса на труда, нито реда за налагане на санкции на ученици по ЗПУО. Когато конкретно поведение представлява едновременно нарушение на Кодекса и на нормативно или вътрешно правило, отговорността се реализира само по приложимия законов ред.

ГЛАВА ВТОРА

ЦЕННОСТИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Чл. 7. Училищната общност на ПГХ и ХВТ „Д. И. Менделеев“ – Варна приема като свои следните основни ценности: човешко достойнство, знание, отговорност, безопасност, почтеност, съпричастност и професионална чест.

Раздел I. Висш интерес на ученика

Чл. 8. (1) Всяко решение и всяко действие на членовете на училищната общност се преценява преди всичко през последиците му за ученика.

(2) При конфликт между интереса на ученика и институционално удобство, репутационно съображение или личен интерес, предимство има интересът на ученика.

(3) Ученикът се изслушва по всички въпроси, които го засягат, и мнението му се взема предвид съобразно възрастта и зрелостта му.

Раздел II. Законност, равнопоставеност и недискриминация

Чл. 9. (1) Членовете на училищната общност действат в рамките на закона и на своите правомощия и не допускат произвол.

(2) Не се допуска пряка или непряка дискриминация, тормоз, подбуждане към дискриминация или преследване по който и да е от признаците по чл. 5, т. 5.

(3) Не се допуска и различно третиране, основано на формата на обучение, на специалността, на успеха, на социалното или имущественото положение на ученика или на неговото семейство, както и на обстоятелството, че ученикът живее в общежитието.

(4) Различното третиране, произтичащо от осигуряването на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, не е дискриминация.

Раздел III. Зачитане на достойнството и физическа и психическа неприкосновеност

Чл. 10. (1) Абсолютно и без изключения се забраняват:

1. физическото насилие и телесното наказание във всичките му форми;
2. обидата, подигравката, унизителното обръщение, публичното осмиване и етикетирането;
3. заплахата, изнудването, психическият натиск и умишлената социална изолация;
4. всяка форма на сексуален тормоз, сексуализирана реч, коментар или поведение;
5. дискриминационните и унизителни изказвания по признак от чл. 5, т. 5, включително под формата на шега.

(2) Забраната по ал. 1 се прилага във всички посоки на отношенията – от възрастен към ученик, от ученик към възрастен, между ученици и между възрастни.

(3) Всеки член на училищната общност, който стане свидетел на поведение по ал. 1, е длъжен да реагира според възможностите си и да уведоми компетентното лице по реда на Глава тринадесета. Бездействието при пряко наблюдавано насилие е самостоятелно нарушение на Кодекса.

Раздел IV. Безопасност

Чл. 11. (1) Безопасността е водещ професионален и етичен приоритет предвид характера на обучението в лаборатории, работилници и производствена среда.

(2) Никой не подценява и не допуска подценяване на правилата за безопасност с мотива за икономия на време, за демонстрационен ефект или за постигане на резултат.

(3) Изискването на съученик или на възрастен да се наруши правило за безопасност е нарушение на Кодекса, независимо дали е настъпила вреда.

(4) Съобщаването за опасна ситуация, за неизправно оборудване или за собствена грешка при работа с реактиви, апаратура или хранителни продукти никога не се третира като донос и не води до неблагоприятни последици за съобщилия.

Раздел V. Професионализъм и честност в знанието

Чл. 12. (1) Членовете на общността се отнасят към знанието с уважение и се стремят към неговото добросъвестно придобиване, предаване и проверка.

(2) Не се допускат преписване, подмяна на резултати от лабораторни измервания, фалшифициране на протоколи и дневници от практическо обучение, представяне на чужд труд за свой и представяне на текст, генериран от система с изкуствен интелект, за собствена самостоятелна работа.

(3) Фалшифицирането на резултат от анализ или на запис в производствена документация се разглежда като особено тежко нарушение с оглед на бъдещата професионална отговорност на учениците към здравето на потребителите.

Раздел VI. Почтеност, прозрачност и отчетност

Чл. 13. (1) Членовете на общността не използват служебното си положение или принадлежността си към общността за извличане на лична облага.

(2) Решенията, които засягат ученици и служители, се вземат по предварително известни правила и се мотивират при поискване.

(3) Информацията, която е от значение за учениците и родителите, се предоставя своевременно, точно и на разбираем език.

Раздел VII. Поверителност

Чл. 14. (1) Информацията за здравословното състояние, семейното положение, материалното състояние, оценките, поведението и подкрепата за личностно развитие на ученик е поверителна.

(2) Такава информация се споделя само с лица, които имат нужда от нея за изпълнение на професионалните си задължения, и в необходимия минимален обем.

(3) Задължението за поверителност отпада, когато съществува риск за живота, здравето или сигурността на ученик или на друго лице. В този случай уведомяването на компетентните органи е задължение, а не нарушение.

ГЛАВА ТРЕТА

МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Раздел I. Общи професионални задължения

Чл. 15. Педагогическият специалист:

1. изпълнява задълженията си добросъвестно, компетентно и с грижа за развитието на всеки ученик;
2. поддържа и повишава своята квалификация и владее актуалното състояние на преподаваната от него научна и професионална област;
3. спазва учебната програма и обявените критерии за оценяване и не променя произволно изискванията;
4. явява се на работа в подходящ външен вид, съобразен с изискванията за безопасност в лабораторна и производствена среда, и с личен пример утвърждава културата на облекло и поведение;
5. не допуска употреба на алкохол и други упойващи вещества и не пуши в присъствието на ученици и на територията на училището и общежитието;
6. е точен и присъства в учебните часове и дежурствата, за които е определен;
7. не използва учебното време за дейности, несвързани с образователния процес;
8. не изразява политически и религиозни пристрастия пред учениците и не използва авторитета си за политическа или религиозна агитация;
9. не използва служебното си положение за рекламиране или продажба на стоки и услуги;
10. съхранява авторитета на професията и не допуска публично уронване на престижа на колеги и на институцията.

Раздел II. Отношения с учениците

Чл. 16. (1) Педагогическият специалист изгражда отношенията си с учениците на основата на уважение, зачитане на личното пространство и професионална дистанция.

(2) Педагогическият специалист:

1. се обръща към ученика с името му и не използва прякори, обидни или подигравателни определения;
2. не коментира публично оценките, семейните обстоятелства, здравословното състояние, външния вид или материалното положение на ученик;
3. не сравнява ученици по начин, който унижава или противопоставя;
4. не пренася върху ученика напрежение, произтичащо от лични или служебни обстоятелства;
5. зачита правото на ученика да не е съгласен и не наказва изразяването на различно мнение, изказано по уважителен начин;
6. разграничава оценката на постижението от оценка на личността на ученика;

7. проявява особено внимание към учениците със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания, с изявиени дарби, както и към учениците, които живеят в общежитието без ежедневна семейна подкрепа;

8. не допуска и не толерира тормоз между ученици и предприема незабавни действия при съмнение за такъв.

(3) Забраняват се всякакви действия, които могат да бъдат възприети като романтичен или сексуален интерес към ученик, включително в електронна среда. Забраната е абсолютна и не отпада поради възрастта на ученика или неговото съгласие.

(4) Личната комуникация с ученици в социални мрежи, извън официалните канали на училището и извън образователна необходимост, не се препоръчва. Когато такава комуникация е неизбежна, тя се води в прозрачна форма и при спазване на професионалната дистанция.

(5) Физическият контакт с ученик е допустим само когато е необходим за оказване на първа помощ, за предотвратяване на непосредствена опасност или за инструктаж при работа с апаратура, и се извършва по начин, който не поставя ученика в неудобно положение.

Раздел III. Обективност при оценяването

Чл. 17. (1) Оценяването се извършва по предварително обявени и еднакви за всички ученици критерии.

(2) Педагогическият специалист мотивира оценката при поискване от ученика или родителя и допуска възможност за коригиране на явна фактическа грешка.

(3) Не се допуска оценката да се използва като средство за дисциплиниране, за отмъщение или за оказване на натиск.

(4) Не се допуска педагогически специалист да провежда срещу заплащане частни уроци или подготвителни занимания на ученици, които обучава и оценява в същото училище, нито да насочва такива ученици към конкретно лице или школа. Това е конфликт на интереси по смисъла на Глава единадесета.

(5) При наличие на роднинска или друга близка връзка с ученик, педагогическият специалист уведомява директора и се въздържа от участие в изпитни комисии, оценяващи този ученик.

Раздел IV. Отношения с родителите

Чл. 18. Педагогическият специалист:

1. информира родителя своевременно за успеха, развитието, отсъствията и поведението на ученика, чрез утвърдените канали за комуникация;

2. провежда разговори с родители в подходящо време и място, а не в присъствието на други ученици или родители;

3. не обсъжда с един родител личността, поведението или семейството на друг ученик;

4. приема родителя като партньор и се въздържа от поучителен, обвинителен или снизходителен тон;

5. при разминаване в позициите търси решение във висш интерес на ученика, а не надмощие в спора;

6. не приема и не изисква от родители материални или нематериални облаги;

7. зачита правото на родителя да получи писмен отговор на писмено поставен въпрос в разумен срок.

Раздел V. Колегиални отношения

Чл. 19. В отношенията помежду си педагогическите специалисти и служителите:

1. се отнасят с уважение независимо от възраст, стаж, длъжност, квалификационна степен и профсъюзна принадлежност;
2. не обсъждат колега пред ученици и родители и не оспорват пред тях негови професионални решения; възраженията се отправят пряко към колегата или към директора;
3. споделят добри практики и оказват методическа подкрепа на новоназначените и на младите учители;
4. не си приписват чужд труд, чужди резултати и чужди авторски материали;
5. не използват служебна информация за колега за лични цели;
6. се въздържат от разпространяване на непроверени твърдения и слухове;
7. не допускат мобинг – системно неблагоприятно и унижително отношение към колега;
8. спазват решенията на педагогическия съвет и след като са гласували против тях, като запазват правото си на особено мнение.

Раздел VI. Специфични норми в лабораторната и производствената среда

Чл. 20. (1) Учителят по професионална подготовка и лаборантът носят повишена отговорност за безопасността на учениците при работа с химични вещества и смеси, апаратура под налягане и температура, електрически уредби и хранителни продукти.

(2) Педагогическият специалист:

1. не допуска ученик до работа без проведен и документиран инструктаж и без осигурени лични предпазни средства;
2. не оставя ученици без надзор в лаборатория или работилница;
3. не демонстрира и не толерира опасни практики, дори с илюстративна или занимателна цел;
4. следи за правилното съхранение, отчитане и обезвреждане на реактивите и не допуска изнасянето им извън училището;
5. спазва и изисква спазване на изискванията за лична хигиена и добри производствени практики при работа с хранителни продукти;
6. не допуска отклоняване на продукцията, суровини, материали и оборудване за лични нужди;
7. при инцидент действа приоритетно за здравето на пострадалия и след това за документирането на случая, без да укрива обстоятелства.

(3) Данните от лабораторни анализи, направени в учебния процес, не се използват и не се представят като официални резултати пред трети лица.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА ДИРЕКТОРА И РЪКОВОДНИЯ ЕКИП

Чл. 21. (1) Директорът и заместник-директорите носят повишена отговорност за етичния климат в институцията и за личния пример, който дават.

(2) Директорът и заместник-директорите:

1. осигуряват еднакво прилагане на правилата спрямо всички и не допускат привилегировано отношение;
2. разпределят преподавателската натовареност, дежурствата, класното ръководство, средствата за квалификация и допълнителното материално стимулиране по обявени, обективни и проверими критерии;
3. мотивират решенията си при поискване и осигуряват достъп до информация, свързана с трудовите права на служителите;
4. не допускат натиск, заплахи и неблагоприятно третиране на служител заради изразено различно мнение, заради подаден сигнал или заради упражнено законно право;
5. реагират своевременно на всяко съобщение за насилие, тормоз или дискриминация и не омаловажават случаи с оглед на репутацията на училището;
6. не разгласяват информация, станала им известна във връзка с изпълнение на длъжността, извън установените случаи;
7. осигуряват условия за работа на Комисията по етика и не се намесват в нейната преценка по конкретен сигнал;
8. се въздържат от участие в разглеждането на сигнал, по който имат частен интерес или са страна;
9. декларират конфликт на интереси при провеждане на процедури за възлагане, при подбор на персонал и при сключване на договори с работодатели-партньори;
10. не допускат използване на училищния ресурс, символика и информационни канали за политическа агитация и за частни търговски цели.

(3) При постъпване на сигнал срещу директора същият се разглежда по реда на Глава тринадесета, като директорът се отстранява от всякакво участие в процедурата, а материалите се изпращат и на началника на Регионално управление на образованието – Варна.

ГЛАВА ПЕТА

МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ

Чл. 22. (1) Непедагогическият персонал е пълноправна част от училищната общност и с поведението си формира средата, в която учениците се обучават и живеят.

(2) Служителите от непедагогическия персонал:

1. се отнасят към учениците, родителите и колегите с уважение и търпение, без повишен тон и без обидни определения;

2. не използват информация за ученици и служители, станала им известна по повод на работата, за други цели;

3. опазват имуществото на училището и не допускат използването му за лични нужди;

4. изпълняват задълженията си по начин, който гарантира хигиена, ред и безопасност, особено в училищния стол, лабораториите и общежитието;

5. не приемат подаръци, услуги и облаги във връзка с изпълнение на служебните си задължения;

6. уведомяват незабавно педагогически специалист или ръководството при наблюдавана опасност, влошено здравословно състояние на ученик, насилие или присъствие на външно лице без основание;

7. спазват изискванията за защита на личните данни при обработване на документи и при работа с електронни системи;

8. не допускат външни лица в сградата и в общежитието извън установения ред за достъп.

(3) Служителите на пропускателния режим и на общежитието се въздържат от коментари по повод външния вид, поведението или личния живот на учениците.

ГЛАВА ШЕСТА

МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Раздел I. Общи норми

Чл. 23. Ученикът:

1. се отнася с уважение към съучениците си, към учителите, към целия персонал и към гостите на училището;
2. се подготвя за учебните часове и участва активно в тях, като зачита правото на другите да учат;
3. спазва точността и не влиза и не излиза от час без основание;
4. се явява в училище в приличен вид и в облекло, съобразено с изискванията за безопасност при практическите занятия;
5. опазва материалната база, учебниците, апаратурата и зелените площи;
6. носи отговорност за думите си и се извинява, когато е сгрешил;
7. помага на съученик, който има нужда, когато това е по силите му;
8. пази доброто име на училището при участие в състезания, практики, мобилности и публични прояви.

Раздел II. Забранено поведение

Чл. 24. На ученика се забранява:

1. да упражнява физическо, психическо или сексуално насилие и тормоз спрямо друго лице;
2. да участва в подстрекаване, подпомагане или заснемане на насилие;
3. да уронва достойнството на друг чрез обиди, прякори, подигравки, разпространяване на слухове и умишлена изолация;
4. да проявява дискриминация по признаците по чл. 5, т. 5;
5. да участва в хазартни игри, да употребява и разпространява тютюневи и никотинови изделия, алкохол и наркотични вещества;
6. да носи оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;
7. да унищожава и присвоява чуждо имущество;
8. да представя чужд труд за свой, включително текст или изображение, генерирани от система с изкуствен интелект;
9. да фалшифицира документи, резултати от анализи, протоколи и подписи;
10. да нарушава правилата за безопасност в лаборатории и работилници и да подтиква други към такова нарушение;
11. да напуска територията на училището в учебно време без разрешение.

Раздел III. Поведение в цифрова среда

Чл. 25. (1) Ученикът не използва мобилния си телефон по време на учебните часове съгласно чл. 172, ал. 1, т. 12 от ЗПУО. Редът за съхранение на мобилните телефони по време на учебните часове и правилата за използване на други електронни и смарт устройства се уреждат в Правилника за дейността на училището, без да се допуска противоречие със ЗПУО.

(2) Забранява се:

1. заснемане, звукозапис и видеозапис на ученици и служители без тяхното знание и съгласие;
2. разпространяване на записи, снимки и лични данни на членове на общността в социални мрежи и групови чатове;
3. кибертормоз – заплахи, обиди, изключване от групи, създаване на профили и групи с цел подигравка, разпространяване на манипулирани изображения;
4. създаване и разпространяване на съдържание, генерирано с изкуствен интелект, което изобразява реални лица от общността;
5. използване на чужди потребителски профили и достъп до чужди електронни устройства;
6. предаване и продажба на изпитни материали и решения.

(3) Ученикът, който стане обект или свидетел на поведение по ал. 2, се насърчава да съобщи на класния ръководител, на педагогическия съветник, на психолога или на Комисията по етика. Съобщаването не е донос.

Раздел IV. Ученическо самоуправление

Чл. 26. (1) Представителите на учениците в Ученическия съвет представляват интересите на всички ученици, а не само на своя клас или приятелски кръг.

(2) Ученическото самоуправление има право да поставя пред ръководството и пред Комисията по етика въпроси, свързани с прилагането на Кодекса, и да предлага изменения в него.

(3) Не се допуска неблагоприятно третиране на ученик заради изразена от него позиция в качеството му на представител на учениците.

ГЛАВА СЕДМА

МОРАЛНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 27. (1) Родителят е партньор на училището и носи първостепенна отговорност за възпитанието на своето дете.

(2) Родителят:

1. се отнася с уважение към учениците, учителите и целия персонал и не допуска обиди, заплахи и повишен тон;
2. спазва установения ред за достъп до сградата и за провеждане на срещи и не прекъсва учебни часове;
3. се запознава своевременно с информацията в електронния дневник и с официалните съобщения на училището;
4. подкрепя изискванията за дисциплина, безопасност и хигиена и не поставя под съмнение авторитета на учителя пред детето си;
5. не се намесва в отношенията между ученици чрез пряк контакт с други деца, а отнася въпроса до класния ръководител;
6. не разпространява непроверена информация, записи и лични данни за ученици и служители в социални мрежи и родителски групи;
7. не предлага и не дава материални или нематериални облаги на служители на училището;
8. уведомява училището за здравословни и други обстоятелства, които са от значение за безопасността на детето му;
9. участва в родителските срещи и в дейността на обществения съвет и настоятелството добросъвестно и с оглед на интереса на всички ученици.

(3) Възраженията и оплакванията се отправят последователно – до класния ръководител, до заместник-директора, до директора и при необходимост до Комисията по етика, преди да бъдат отнасяни публично.

(4) Родителят на ученик, настанен в общежитието, поддържа редовна връзка с възпитателя и уведомява за отсъствия и особени обстоятелства.

ГЛАВА ОСМА

ЕТИЧНИ НОРМИ В УЧЕНИЧЕСКОТО ОБЩЕЖИТИЕ

Чл. 28. (1) Общежитието на гимназията е дом на учениците през учебната седмица. Отношенията в него изискват завишена грижа, тъй като учениците са лишени от ежедневната подкрепа на семейството.

(2) Възпитателят и персоналът на общежитието:

1. осигуряват сигурна, спокойна и предвидима среда и зачитат правото на личен живот и на лично пространство на настанените ученици;
2. влизат в стаите по установен ред и не извършват проверки на лични вещи извън случаите и реда, предвидени в Правилника за дейността на общежитието;
3. не разгласяват информация за личния живот, семейството, здравето и материалното положение на учениците;
4. проявяват особено внимание към признаци на тревожност, депресивно състояние, самонараняване, разстройства в храненето и злоупотреба с вещества и уведомяват педагогическия съветник или психолога;
5. реагират незабавно при прояви на тормоз, дедовщина, изнудване и социална изолация между настанените ученици;
6. не допускат различно третиране на ученици по признак пол, етническа принадлежност, специалност или клас;
7. поддържат редовна и коректна връзка с родителите;
8. не допускат външни лица в общежитието извън установения ред.

(3) Ученикът, настанен в общежитието:

1. зачита правото на съквартирантите си на почивка, учебно време и лично пространство;
2. не влиза в чужди стаи без покана и не използва чужди вещи без съгласие;
3. спазва режима на деня, тишината в определените часове и правилата за пожарна безопасност;
4. не внася и не употребява алкохол, тютюневи изделия и наркотични вещества;
5. не заснема и не разпространява изображения от общите и жилищните помещения;
6. уведомява възпитателя при заболяване, при инцидент и при съмнение за опасност за друг ученик;
7. опазва предоставеното му имущество и общите помещения.

(4) Практики на подчиняване на новопостъпили ученици, ритуали за „посвещаване“, събиране на пари и възлагане на задължения от по-големи на по-малки ученици се третират като тормоз и се разглеждат по реда на Глава тринадесета.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ЕТИЧНИ НОРМИ В ДУАЛНАТА СИСТЕМА НА ОБУЧЕНИЕ, ПРОИЗВОДСТВЕНАТА ПРАКТИКА И МОБИЛНОСТИТЕ

Раздел I. Общи положения

Чл. 29. (1) При обучение чрез работа и при провеждане на производствена практика ученикът остава преди всичко обучаван и продължава да се ползва от закрилата, която му осигуряват законът и настоящият Кодекс.

(2) Училището включва препращане към Кодекса във всеки договор за партньорство и за практическо обучение и предоставя на работодателя-партньор екземпляр от него.

(3) Наставникът и определените от работодателя лица подписват декларация по образец – Приложение № 3.

Раздел II. Задължения на училището

Чл. 30. Училището:

1. подбира партньори, които осигуряват безопасни условия и зачитат достойнството на учениците;
2. провежда предварителен инструктаж и подготовка на учениците относно техните права и реда за подаване на сигнал;
3. определя учител-методист, който посещава работните места и поддържа връзка с наставника и с ученика;
4. осигурява поне един канал за подаване на сигнал, който не преминава през работодателя;
5. реагира незабавно при съобщение за нарушение и при необходимост прекратява провеждането на практиката на съответното работно място;
6. не допуска ученици да бъдат използвани за дейности, несвързани с усвояването на резултатите от учението;
7. проследява спазването на нормите за работно време, почивки и полагам труд от непълнолетни лица;
8. не допуска сключването на договори при наличие на конфликт на интереси у лице от ръководството или от персонала.

Раздел III. Очаквано поведение на наставниците и работодателите-партньори

Чл. 31. Наставникът и работодателят-партньор:

1. се отнасят към ученика с уважение, търпение и разбиране за неговата възраст и ниво на подготовка;
2. не допускат обиди, унижително отношение, груб език, сексуален тормоз и дискриминация;
3. не допускат ученици до работа с опасно оборудване и вещества без инструктаж, надзор и лични предпазни средства;
4. не възлагат задачи, които надхвърлят учебната програма, физическите възможности или законовите ограничения за непълнолетни;

5. не задържат ученици извън договореното време и не изискват работа през почивните дни без основание;
6. не използват ученици за лични услуги;
7. оценяват работата на ученика обективно и мотивирано;
8. уведомяват незабавно училището и родителя при трудова злополука, при инцидент и при влошено здравословно състояние;
9. опазват личните данни на учениците и не ги използват за търговски и рекламни цели без съгласие;
10. не поставят на ученика условия, свързани с бъдещо трудово правоотношение, като предпоставка за оценка.

Раздел IV. Поведение на ученика в реална работна среда

Чл. 32. Ученикът:

1. спазва правилата за вътрешния ред, безопасността и хигиената на приемащата организация;
2. изпълнява добросъвестно възложените учебни задачи и се отнася с уважение към наставника и работниците;
3. опазва имуществото, суровините и готовата продукция и не допуска присвояване;
4. пази производствената и търговската тайна, станала му известна при обучението;
5. не заснема и не публикува изображения от производствени помещения без изрично разрешение;
6. уведомява незабавно наставника и учителя-методист при инцидент, повреда или собствена грешка;
7. води коректно дневника на практиката и не отразява неизвършена дейност.

Раздел V. Мобилности и международни проекти

Чл. 33. (1) При мобилности по програма „Еразъм+“ и по други международни програми участниците спазват Кодекса и правилата на приемащата организация и проявяват уважение към културните различия.

(2) Ръководителят на групата носи отговорност за безопасността и за етичния климат в групата и реагира незабавно при конфликт, изолация или рисково поведение.

(3) Не се допуска подбор на участници в мобилности по непрозрачни критерии, по лични симпатии или по материален признак.

ГЛАВА ДЕСЕТА

ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ, КОМУНИКАЦИЯ И ОТГОВОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЦИФРОВИ ТЕХНОЛОГИИ

Раздел I. Лични данни

Чл. 34. (1) Всеки член на училищната общност обработва лични данни само за целите, за които са събрани, в минимален обем и при спазване на вътрешните правила за защита на личните данни.

(2) Забранява се:

1. изнасяне и съхраняване на документи и файлове с лични данни на ученици върху лични устройства без защита;
2. изпращане на списъци с оценки, отсъствия и здравна информация чрез неслужебни канали и групови чатове;
3. публикуване на снимки и имена на ученици без валидно съгласие и без отчитане на волята на ученика;
4. разгласяване на данни за подател на сигнал и за участници в процедура по Глава тринадесета.

(3) Съгласието за публикуване на изображения може да бъде оттеглено по всяко време и оттеглянето се изпълнява в разумен срок.

Раздел II. Служебна комуникация

Чл. 35. (1) Официалната комуникация между училището, учениците и родителите се води чрез електронния дневник, служебната електронна поща и официалните канали на училището.

(2) Съобщенията се формулират учтиво, ясно и без емоционални квалификации. Не се допуска водене на дисциплинарни и конфликтни разговори в групови чатове.

(3) Отговор на служебно съобщение се дава в разумен срок, като не се очаква отговор извън работното време, освен при спешност.

Раздел III. Изкуствен интелект

Чл. 36. (1) Използването на системи с изкуствен интелект в образователния процес е допустимо, когато е обявено, обосновано и подпомага ученето.

(2) Ученикът е длъжен да декларира използването на такива системи при изготвяне на самостоятелни разработки, проекти и дипломни работи, когато преподавателят е поставил такова изискване. Представянето на генериран текст като изцяло собствен е нарушение по Глава втора, Раздел V.

(3) Педагогическият специалист не основава оценка изцяло на резултат от автоматизирана проверка и запазва правото на ученика да бъде изслушан.

(4) Не се допуска въвеждане на лични данни на ученици и служители в публично достъпни системи с изкуствен интелект.

(5) Не се допуска създаване на синтетични изображения, аудио- и видеозаписи, изобразяващи членове на училищната общност.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ, ПОДАРЪЦИ И АНТИКОРУПЦИОННИ ПРАВИЛА

Чл. 37. (1) Член на училищната общност, който изпълнява служебни задължения, е длъжен да ги изпълнява безпристрастно и да не допуска частният му интерес да влияе върху решенията му.

(2) Конфликт на интереси е налице по-специално при:

1. оценяване, изпитване и класиране на ученик, с когото лицето е в роднинска или друга близка връзка;
2. провеждане на платени частни уроци на собствени ученици;
3. участие в процедури за подбор на персонал, за възлагане на обществени поръчки и за избор на доставчик, когато лицето или свързано с него лице има интерес;
4. сключване на договор с работодател-партньор, в който лицето или свързано с него лице участва в управлението или собствеността;
5. участие в разглеждането на сигнал, по който лицето е страна, свидетел или има личен интерес;
6. посредничество при продажба на учебници, учебни помагала, униформи, снимки и екскурзии срещу възнаграждение или отстъпка.

(3) Лицето, което установи конфликт на интереси, е длъжно писмено да уведоми директора и да се отстрани от участие в съответното решение. Директорът уведомява началника на Регионално управление на образованието – Варна, когато конфликтът се отнася до самия него.

Чл. 38. (1) Не се допуска искане, приемане или предоставяне на подаръци, услуги, отстъпки, гостоприемство и други облаги, които могат да повлияят или да създадат впечатление, че влияят върху изпълнението на служебни задължения.

(2) Допустими са символични изрази на признателност с незначителна стойност – цветя, картички, сувенири и колективни ученически подаръци по повод празник, при условие че са публични, не са парични и не са свързани с предстоящо оценяване, изпит или прием.

(3) Не се допуска събиране на парични средства от родители за подаръци на служители, както и събиране на средства за нужди на училището извън предвидените за това законни форми – дарения или по банкова сметка на училището, с документ и отчет.

(4) Служител, на когото е предложена облага с цел въздействие върху решение, е длъжен да откаже и да уведоми директора, съответно Комисията по етика.

(5) Съмненията за престъпление се докладват незабавно на компетентните органи; Комисията по етика няма правомощия да разследва престъпления и спира производството си при наличие на такива данни.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Раздел I. Статут и състав

Чл. 39. (1) За прилагането на Кодекса, за разглеждането на сигнали и за наблюдение на етичния климат в институцията се създава тричленна Комисия по етика (Комисията), чийто състав се определя със заповед на директора.

(2) Педагогическият съветник или психологът на училището участва в заседанията с право на съвещателен глас и осигурява методическа подкрепа.

(3) Директорът и заместник-директорите не могат да бъдат членове на Комисията.

(4) Председателят на Комисията се определя със заповед на директора. Секретарят се избира измежду останалите членове на Комисията с обикновено мнозинство на първото ѝ заседание.

Чл. 40. (1) Мандатът на Комисията е три учебни години.

(2) Членството се прекратява предсрочно при:

1. подадено писмено заявление;
2. прекратяване на трудовото правоотношение на члена с училището;
3. установено с решение нарушение на Кодекса от страна на члена;
4. системно неучастие в заседанията – при три последователни неявявания без уважителна причина.

(3) При предсрочно прекратяване на членството директорът определя със заповед нов член в едномесечен срок.

(4) Не може да бъде член на Комисията лице, срещу което има образувано и неприключило производство по този Кодекс.

Раздел II. Правомощия

Чл. 41. Комисията:

1. приема, регистрира и разглежда сигнали за нарушения на Кодекса;
2. извършва проверки, изслушва страните и събира писмени обяснения и документи;
3. се произнася с мотивирано решение и дава препоръки;
4. предлага на директора предприемане на мерки в рамките на неговите правомощия;
5. осъществява помирителна процедура между страните, когато характерът на случая позволява това;
6. наблюдава етичния климат чрез анонимни проучвания сред ученици, родители и служители не по-малко от веднъж годишно;
7. изготвя годишен отчет до педагогическия съвет и до обществения съвет – Приложение № 8;
8. предлага изменения и допълнения на Кодекса;
9. организира дейности за популяризиране на Кодекса и обучение по етика;

10. дава становища по въпроси на професионалната етика по искане на директора, на педагогическия съвет или на обществения съвет.

Чл. 42. (1) Комисията няма правомощия да:

1. налага дисциплинарни наказания и санкции;
2. разглежда трудови спорове, спорове за оценки и жалби срещу административни актове, за които е предвиден друг ред;
3. установява извършването на престъпление;
4. извършва действия по разследване, обиск и претърсване.

(2) В случаите по ал. 1 Комисията препраща преписката към компетентния орган и уведомява подателя писмено.

Раздел III. Организация на работа

Чл. 43. (1) Комисията заседава при необходимост.

(2) Заседанията са редовни, ако присъстват повече от половината от членовете. Решенията се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите; при равенство гласът на председателя е решаващ.

(3) За всяко заседание се води протокол по образец – Приложение № 6, който се подписва от председателя и секретаря.

(4) Заседанията, на които се разглеждат сигнали, са закрити. Присъствието на лица извън състава на Комисията се допуска само за целите на изслушването.

(5) Членовете на Комисията подписват декларация за поверителност и за липса на конфликт на интереси – Приложение № 5.

(6) Член на Комисията, който е страна, свидетел, роднина на страна или има друг частен интерес по конкретен сигнал, се отвежда. Отводът се вписва в протокола. Когато вследствие на отвод Комисията не може да заседава в необходимия състав, директорът определя със заповед резервен член за конкретното производство. При сигнал срещу директора резервният член се определя с решение на Педагогическия съвет.

(7) При разглеждане на сигнал, засягащ ученик, Комисията осигурява възможност ученикът да бъде изслушан по подходящ начин, съобразен с възрастта, зрелостта и висшия му интерес, без ученикът да участва като член на Комисията.

(8) Документацията на Комисията се съхранява при условия, гарантиращи защита на личните данни, за срок 5 години, освен ако друг нормативен акт не предвижда по-дълъг срок.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

РЕД ЗА ПОДАВАНЕ И РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СИГНАЛИ

Раздел I. Право на сигнал и форма

Чл. 44. (1) Сигнал може да подаде всеки ученик, родител, педагогически специалист, служител, член на обществения съвет, наставник или представител на работодател-партньор.

(2) Сигнал може да подаде и трето лице, което е било свидетел на поведение, противоречащо на Кодекса.

(3) Ученик може да подаде сигнал самостоятелно, без съгласието и без знанието на родител.

Чл. 45. (1) Сигналът се подава:

1. писмено, по образец – Приложение № 4, подаден в канцеларията на училището в запечатан плик, адресиран до Комисията по етика;

2. по електронна поща

3. чрез пощенска кутия „Сигнали“, поставена на достъпно и невидимо за наблюдение място в сградата на училището и в общежитието;

4. устно пред член на Комисията, който съставя протокол и го предоставя на подателя за подпис.

(2) Сигналът съдържа данни за подателя, описание на фактите, дата и място на твърдяното поведение, посочване на засегнатите лица и на известни свидетели и доказателства, ако има такива.

(3) Анонимни сигнали се регистрират и се разглеждат само когато съдържат достатъчно конкретни данни, които позволяват проверка, и когато се твърди насилие, тормоз, дискриминация, опасност за здравето или корупционно поведение. В останалите случаи анонимният сигнал се използва като информация за наблюдение, без да се образува производство.

(4) Не се разглеждат сигнали, които съдържат само общи оценки и квалификации без описание на конкретно поведение, както и повторни сигнали по вече решен случай, освен при представяне на нови обстоятелства.

(5) Сигнал може да се подаде в срок до три месеца от узнаване на поведението и не по-късно от една година от извършването му. При продължавано поведение срокът тече от последната проява. За случаи на насилие и сексуален тормоз срок не се прилага.

Раздел II. Незабавни действия и разграничаване

Чл. 46. (1) Когато сигналът съдържа данни за дете в риск, за насилие, за сексуално посегателство или за непосредствена опасност за живота и здравето, лицето, което го е получило, уведомява незабавно директора, който сезира Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „Закрила на детето“, съответно органите на Министерството на вътрешните работи, съгласно Закона за закрила на детето. Този ред е приоритетен.

(2) Когато сигналът се отнася до тормоз и насилие между ученици, той се разглежда по реда на Механизма за противодействие на тормоза и насилието и на Наредбата за

приобщаващото образование. Комисията по етика се уведомява и упражнява наблюдение, без да дублира процедурата.

(3) Когато сигналът съдържа данни за престъпление, производството пред Комисията се спира и преписката се изпраща на компетентните органи.

(4) При необходимост директорът предприема временни мерки за защита на засегнатото лице – промяна на график, разделяне на участниците, осигуряване на психологическа подкрепа – без това да предопределя изхода от производството.

Раздел III. Ход на производството

Чл. 47. (1) Сигналът се вписва в Регистъра на сигналите – Приложение № 10, в срок до 3 работни дни от постъпването му. Регистърът се води от секретаря на Комисията.

(2) В срок до 7 работни дни Комисията се произнася по допустимостта на сигнала и уведомява подателя за образуването или за отказа с мотиви.

(3) Проверката се извършва в срок до 20 работни дни от образуването. При фактическа и правна сложност срокът може да бъде удължен еднократно с до 15 работни дни с мотивирано решение, за което подателят се уведомява.

(4) Комисията изслушва задължително лицето, срещу което е подаден сигналът, и му предоставя възможност да даде писмени обяснения в срок не по-кратък от 5 работни дни.

(5) Изслушването на ученик се извършва в присъствието на педагогическия съветник или психолога и по начин, съобразен с възрастта и състоянието му. Родителят се уведомява, освен когато това би било в противоречие с висшия интерес на ученика; мотивите се вписват в протокола.

(6) Страните имат право да представят доказателства, да посочат свидетели и да се запознаят с материалите по преписката, с изключение на данните, чието разкриване би застрашило подателя или трето лице.

(7) Не се допуска очна ставка между ученик и лице, срещу което е подаден сигнал за насилие или тормоз.

Раздел IV. Решение

Чл. 48. (1) Комисията се произнася с мотивирано писмено решение, с което:

1. установява нарушение на Кодекса и посочва нарушената разпоредба;
2. установява, че нарушение не е извършено;
3. установява, че фактите не могат да бъдат установени, и посочва предприетите действия;
4. прекратява производството поради оттегляне на сигнала, недопустимост или препращане към компетентен орган.

(2) При установено нарушение Комисията може да:

1. отправи писмена препоръка към нарушителя;
2. отправи предложение за извинение към засегнатото лице;
3. предложи участие във възстановителна или помирителна процедура;
4. предложи на директора включване на лицето в квалификационна дейност по професионална етика;

5. предложи на директора преразглеждане на организационни мерки, които са допринесли за нарушението;

6. предложи на директора да прецени наличието на основания за търсене на дисциплинарна отговорност по установения ред.

(3) Решението се съобщава писмено на подателя и на лицето, срещу което е подаден сигналът, в срок до 5 работни дни от постановяването му – по образец Приложение № 7.

(4) Решението не е индивидуален административен акт и не подлежи на съдебно обжалване. Страната, която не е съгласна с него, може да подаде писмено възражение до Комисията в 7-дневен срок; възражението се разглежда на следващото заседание в разширен състав с участието на двама резервни членове, определени от педагогическия съвет. Произнасянето по възражението е окончателно в рамките на институцията.

(5) Правото на страните да сезират директора, началника на Регионално управление на образованието – Варна, Комисията за защита от дискриминация, Комисията за защита на личните данни, органите на Държавната агенция за закрила на детето, прокуратурата или съда не се ограничава от този Кодекс.

Раздел V. Защита на участниците

Чл. 49. (1) Не се допускат репресивни действия спрямо подателя на добросъвестен сигнал, спрямо засегнатото лице и спрямо свидетелите.

(2) Репресивно действие спрямо ученик е и влошаване на оценките, целенасочено пренебрегване, изключване от дейности, извънучилищни прояви и мобилности, както и разгласяване на факти за него.

(3) Репресивно действие спрямо служител е и неблагоприятна промяна в натовареността, отнемане на класно ръководство, изключване от квалификационни дейности и от разпределението на допълнително възнаграждение, когато е свързано с подадения сигнал.

(4) Извършването на репресивно действие е самостоятелно и по-тежко нарушение на Кодекса.

(5) Самоличността на подателя е поверителна и се разкрива само на членовете на Комисията и на лицата, за които разкриването е задължително по закон.

(6) Подаването на сигнал, за който е установено, че е явно неоснователен и е подаден недобросъвестно – с цел да се навреди на друго лице, е нарушение на Кодекса.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

ПОСЛЕДИЦИ ОТ НАРУШЕНИЯ И СЪОТНОШЕНИЕ С ОТГОВОРНОСТТА ПО ЗАКОН

Чл. 50. (1) Установяването на нарушение на Кодекса има преди всичко възпитателно и коригиращо действие.

(2) Решението на Комисията само по себе си не поражда дисциплинарна отговорност. Дисциплинарна отговорност на служител се реализира единствено по реда на Кодекса на труда, а санкции на ученици се налагат по реда на чл. 199 и следващите от ЗПУО, при самостоятелна преценка на компетентния орган и при спазване на предвидените гаранции.

(3) Един и същ факт не може да бъде основание за двукратно налагане на еднородна мярка.

(4) При преценка на тежестта на нарушението се отчитат:

1. характерът на нарушената норма и наличието на увреда;
2. възрастта, зрелостта и положението на извършителя, включително наличието на властова асиметрия;
3. системността на поведението;
4. проявеното съдействие, признание и стремеж към поправяне на вредата;
5. предходни установени нарушения.

(5) Нарушения, извършени от възрастен спрямо ученик, се преценяват с най-висока степен на строгост поради отношението на зависимост.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ, ОБУЧЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И АКТУАЛИЗАЦИЯ

Чл. 51. (1) Кодексът се публикува на интернет страницата на училището и се поставя на видно и достъпно място в училищната сграда и в общежитието.

Чл. 52. (1) Всички членове на училищната общност се запознават с Кодекса, както следва:

1. служителите – срещу подпис в срок до 14 дни от влизането му в сила, съответно при постъпване на работа, по образец Приложение № 1;

2. учениците и родителите – в първите две седмици от учебната година в час на класа и на родителска среща, по образец Приложение № 2;

3. наставниците и работодателите-партньори – при сключване на договора, по образец Приложение № 3.

(2) Отказът да се подпише декларация не освобождава лицето от прилагането на Кодекса, доколкото той възпроизвежда нормативни задължения.

Чл. 53. (1) Ежегодно се провеждат:

1. не по-малко от два часа на класа, посветени на темите на Кодекса – достойнство, тормоз, дискриминация, цифрова етика и академична честност;

2. обучение на новоназначените педагогически специалисти по професионална етика;

3. вътрешноинституционална квалификация с етична тематика в рамките на плана за квалификационна дейност;

4. анонимно проучване за етичния климат сред ученици, родители и служители.

Чл. 54. (1) Комисията изготвя годишен отчет за прилагането на Кодекса в срок до 30 септември за предходната учебна година.

(2) Отчетът съдържа обобщени и анонимизирани данни съгласно Приложение № 8 и се представя на педагогическия съвет и на обществения съвет, а обобщена част от него се публикува на интернет страницата на училището.

(3) Отчетът не съдържа данни, позволяващи идентифициране на участници в конкретни случаи.

Чл. 55. (1) Кодексът се актуализира при:

1. изменение на нормативната уредба;

2. преобразуване или промяна в структурата на училището;

3. мотивирано предложение на Комисията, на педагогическия съвет, на обществения съвет, на настоятелството или на ученическото самоуправление;

4. установена в годишния отчет неефективност на отделни разпоредби.

(2) Измененията се приемат по реда на приемането на Кодекса.

(3) Комисията извършва цялостен преглед на Кодекса най-малко веднъж на три години.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Кодексът е приет от представители на педагогическия съвет, обществения съвет, училищното настоятелство и ученическото самоуправление на ПГХ и ХВТ „Д. И. Менделеев“ – Варна по реда на чл. 175, ал. 1 от ЗПУО и чл. от Правилника за дейността на училището.

§ 2. Кодексът се обявява и въвежда в действие със Заповед № РД- / 2026 г. на директора и влиза в сила от датата, посочена в заповедта.

§ 3. Кодексът отменя Етичния кодекс на училищната общност, действал до влизането му в сила.

§ 4. Комисията по етика се конституира в срок до 30 дни от влизането в сила на Кодекса. До конституирането ѝ сигналите се приемат от директора или от определено от него длъжностно лице и се насочват незабавно по приложимия ред. Сигнали за насилие, риск за дете, дискриминация, престъпление или друго нарушение, за което законът предвижда специален ред, не се отлагат и се препращат или докладват незабавно на компетентните органи и екипи.

§ 5. Приложения № 1 – № 10 са неразделна част от Кодекса. Измененията и допълненията в тях се приемат по реда за изменение и допълнение на Кодекса.

§ 6. Незнанието на Кодекса не освобождава от отговорност за поведение, което нарушава закона.

§ 7. Училищната общност очаква от всеки свой член да приеме спазването на този Кодекс като лично задължение и като въпрос на професионална и човешка чест.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1 – Декларация за запознаване и приемане (педагогически и непедagogически персонал)

Приложение № 2 – Декларация за запознаване (ученик и родител)

Приложение № 3 – Декларация за запознаване (наставник / работодател-партньор)

Приложение № 4 – Формуляр за сигнал до Комисията по етика

Приложение № 5 – Декларация за поверителност и липса на конфликт на интереси – член на Комисията по етика

Приложение № 6 – Протокол от заседание на Комисията по етика

Приложение № 7 – Уведомление до подателя за постановеното решение

Приложение № 8 – Годишен отчет на Комисията по етика – структура и индикатори

Приложение № 9 – Регистър на сигналите

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ И ПРИЕМАНЕ

(за педагогическите специалисти и непдагогическия персонал)

Долуподписаният/ата

на длъжност

в

ДЕКЛАРИРАМ, че:

1. Запознат/а съм с Етичния кодекс на училищната общност на ПГХ и ХВТ „Д. И. Менделеев“ – гр. Варна, в сила от 15.09.2026 г., и с приложенията към него.
2. Приемам съдържащите се в него ценности, принципи и норми на поведение и се задължавам да ги спазвам.
3. Известен ми е редът за подаване и разглеждане на сигнали и правото ми на защита от репресивни действия.
4. Известно ми е задължението ми да уведомявам незабавно при данни за насилие, тормоз или опасност за живота и здравето на ученик.
5. Известно ми е, че при конфликт на интереси съм длъжен/на писмено да уведомя директора и да се отстраня от съответното решение.

Дата:

Декларатор (подпис):

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ

(за ученик и родител / настойник)

Ученик:

Клас / специалност:

Родител / настойник:

Декларираме, че сме запознати с Етичния кодекс на училищната общност на ПГХ и ХВТ „Д. И. Менделеев“ – гр. Варна и с резюмето му по Приложение № 9, приемаме съдържащите се в него правила и се задължаваме да ги спазваме.

Известен ни е редът за подаване на сигнал до Комисията по етика, включително правото на ученика да подаде сигнал самостоятелно.

Уведомени сме, че при данни за насилие, тормоз или опасност за живота и здравето училището е длъжно да сезира компетентните органи по Закона за закрила на детето.

Дата:

Подпис на ученика:

Подпис на родителя:

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ

(за наставник и представител на работодател-партньор по дуалното обучение и
производствената практика)

Долуподписаният/ата

на длъжност

при

в качеството на наставник / отговорно лице по договор №

ДЕКЛАРИРАМ, че:

1. Запознат/а съм с Етичния кодекс на училищната общност на ПГХ и ХВТ „Д. И. Менделеев“ – гр. Варна, и по-специално с Глава девета.
2. Ще се отнасям към учениците с уважение и няма да допускам обиди, унизително отношение, дискриминация и тормоз.
3. Няма да допускам ученици до работа с опасно оборудване и вещества без инструктаж, надзор и лични предпазни средства.
4. Няма да възлагам задачи извън учебната програма и извън законовите ограничения за непълнолетни лица.
5. Ще уведомявам незабавно училището и родителя при инцидент, злополука или влошено здравословно състояние.
6. Ще опазвам личните данни на учениците.
7. Известен ми е редът за подаване на сигнал до Комисията по етика на училището.

Дата:

Декларатор (подпис и печат):

ФОРМУЛЯР ЗА СИГНАЛ ДО КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Попълва се четливо. Може да се подаде в запечатан плик в канцеларията, чрез пощенската кутия „Комисия по етика“ или на електронна поща *etika@.....* Устен сигнал се приема от член на Комисията с протокол.

Поле	Съдържание
Подател (име, качество: ученик / родител / служител / друго)	
Клас / длъжност / организация	
Данни за връзка (телефон, e-mail)	
Желая самоличността ми да остане известна само на Комисията (да / не)	
Лице/лица, чието поведение се сигнализира	
Дата, час и място на събитието	
Описание на фактите (какво точно се случи, какво беше казано или направено)	
Има ли системност – предишни подобни случаи	
Свидетели (имена, ако са известни)	
Приложени доказателства (документи, снимки, съобщения)	
Предприети до момента действия (уведомен класен ръководител, ръководство и др.)	
Какъв резултат очаквате	

Декларирам, че подавам сигнала добросъвестно и че изложените факти са ми известни лично или от посочен източник.

Дата:

Подпис:

Служебна част: вх. № / дата Приел: Регистриран в Регистъра под №

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПОВЕРИТЕЛНОСТ И ЛИПСА НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

(член на Комисията по етика)

Долуподписаният/ата

в качеството на член на Комисията по етика при

ДЕКЛАРИРАМ, че:

1. Няма да разгласявам факти и обстоятелства, станали ми известни при работата на Комисията, включително самоличността на подателите на сигнали, и след прекратяване на членството ми.
2. Ще обработвам лични данни само за целите на конкретното производство и в минимален обем.
3. Не съм страна, свидетел или роднина на страна по разглежданите преписки и нямам частен интерес от изхода им; при възникване на такова обстоятелство ще си направя незабавно отвод.
4. Ще се произнасям безпристрастно, само въз основа на събраните данни, и няма да допускам външно въздействие върху преценката ми.
5. Няма да участвам в репресивни действия спрямо подател, засегнато лице или свидетел.

Дата:

Подпис:

ПРОТОКОЛ ОТ ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Протокол № / г.

Реквизит	Съдържание
Дата, час и място на заседанието	
Присъстващи членове	
Отсъстващи членове (причина)	
Направени отводи	
Кворум (наличен / липсва)	
Дневен ред	
Разглеждан сигнал № от Регистъра	
Изслушани лица	
Събрани доказателства	
Установени факти	
Приложени разпоредби от Кодекса	
Мотиви	
Решение (гласували „за“ / „против“ / „въздържал се“)	
Особено мнение	
Препоръки и предложения до директора	
Срок за уведомяване на страните	

Председател:

Секретар:

УВЕДОМЛЕНИЕ ДО ПОДАТЕЛЯ ЗА ПОСТАНОВЕНОТО РЕШЕНИЕ

До

Относно: сигнал вх. № / , регистриран под №

Уважаеми/а,

Уведомяваме Ви, че Комисията по етика при ПГХ и ХВТ „Д. И. Менделеев“ – гр. Варна разгледа подадения от Вас сигнал на заседание, проведено на (Протокол №).

Комисията се произнесе със следното решение:

.....
.....
.....

Мотиви (в обем, който не разкрива защитени лични данни на трети лица):

.....
.....
.....

Предприети и предложени мерки:

.....
.....

В 7-дневен срок от получаване на настоящото уведомление имате право да подадете писмено възражение до Комисията по етика. Произнасянето по възражението е окончателно в рамките на институцията и не ограничава правото Ви да сезирате компетентните държавни органи.

Дата:

Председател на Комисията по етика:

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА – СТРУКТУРА И ИНДИКАТОРИ

Отчетът се изготвя до 30 септември за предходната учебна година и съдържа само обобщени и анонимизирани данни.

А. Количествени индикатори

Индикатор	Отчетна година	Предходна година
Общ брой постъпили сигнали		
в т.ч. подадени от ученици		
в т.ч. подадени от родители		
в т.ч. подадени от служители		
в т.ч. анонимни		
в т.ч. свързани с дуално обучение / практика		
в т.ч. свързани с общежитието		
Брой сигнали, приети за разглеждане		
Брой сигнали с установено нарушение		
Брой сигнали, препратени към друг орган		
Брой случаи, сезирани по Закона за закрила на детето		
Брой подадени възражения срещу решения		
Среден срок за произнасяне (работни дни)		
Брой проведени обучения и часове на класа по темите на Кодекса		
Обхват на анонимното проучване (брой респонденти)		

Б. Качествен анализ

1. Преобладаващи типове нарушения и тяхната динамика спрямо предходната година.
2. Установени организационни причини, които са допринесли за нарушенията.
3. Оценка на резултатите от анонимното проучване за етичния климат – по групи: ученици, родители, служители, ученици от общежитието.
4. Оценка на ефективността на каналите за подаване на сигнали, включително дали учениците ги познават и им се доверяват.
5. Изпълнение на препоръките от предходния отчет.
6. Конкретни предложения за изменение на Кодекса, на Правилника за дейността на училището и на организацията на работа.

РЕГИСТЪР НА СИГНАЛИТЕ ДО КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Води се от секретаря на Комисията. Съхранява се при условия, гарантиращи защита на личните данни. Срок на съхранение – 5 години.

№	Вх. № / дата	Подател (или „анонимен“)	Предмет на сигнала	Засегнати лица (инициали)	Дата на заседание	Решение	Предложени мерки	Уведомен подател – дата
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

Забележка: в графа „Предмет на сигнала“ се вписва обобщена квалификация (напр. „твърдение за обидно отношение“, „твърдение за нарушение на правила за безопасност“), без възпроизвеждане на подробности, позволяващи идентификация.